İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 13
GİRİŞ 17

BİRİNCİ BÖLÜM

Mirza Bala Mehmetzade'nin Hayatı ve Faaliyetleri 29
A. Rus işgaline kadar olan hayatı 29
1- Ailesi, çocukluğu, eğitimi 29
2- Gazetecilik ve yazarlık hayatına başlaması 32
3- Cafer Cabbarlı ile arkadaşlığı 35
4- 1917 Rus Devrimi ve Mirza Bala Mehmetzade'nin siyasi faaliyete başlaması 41
5- Mirza Bala Mehmetzade ve Mehmet Emin Resulzade 44
6- Müsavat Partisi'ndeki faaliyetleri 47
7- Mavera-i Kafkasya Konfederasyonunun kuruluşundaki Mehmetzade'nin rolü 50
8- Bolşevikler ve Taşnaklar 54
9- Tiflis'teki hayatı ve faaliyetleri 57
B. Cumhuriyet Dönemi ve Mirza Bala Mehmetzade 60
1- Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ilanı 60
2- Azerbaycan Parlamentosu'ndaki görevi ve faaliyeti 63
3- Muğan'ın kurtuluşu 66
4- "Bakü uğrunda Mücadele" eserinin tiyatro sahnesinde oynanması 71
5- Azerbaycan'nın Rusya tarafından işgali 74
C. Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti ve Mirza Bala Mehmetzade 77
1- Azerbaycan ve Bolşevikler 77
2- Mirza Bala Mehmetzade'nin Gizli Mukavemet Komitesi'ndeki faaliyetleri 82
3- İstiklal Gazetesi ve yeniden kurtuluş uğrunda mücadele 85
4- Sovyet yönetimi ve "Mirzabalaefşina" (Mirza Bala harekatı) 88
5- Azerbaycan'da ve Kafkasya'da yazmış olduğu eserleri 91
6- Beriya ile ilişkileri 93

İKİNCİ BÖLÜM

Muhacerette Hayatı ve Faaliyetleri 97
A. İran'daki hayatı ve faaliyetleri 97
1-"Vatan Kaldı" Hikayesi 100
2- "Muğan Han" 103
3- ÇEKA ve Mirza Bala Mehmetzade 112
B. Türkiye'deki Hayatı ve Faaliyetleri 115
1- Hukuk fakültesindeki öğrenciliği ve Azerbaycan Milli Yayınları 115
2- Yeni Kafkasya mecmuası 117
3- Azeri Türk mecmuası 120
4- Odlu Yurt mecmuası 122
5- Bildiriş gazetesi 125
6- Azerbaycan Yurt Bilgisi mecmuası 128
7- Azerbaycan Milli Merkezi 130
8- Türkiye'den ayrılış 133
C. Polonya'daki Faaliyetleri 136
1- İstiklal gazetesi 139
2- Kurtuluş dergisi 142
D. Türkiye'ye Tekrar Dönüş 145
E. Türkiye'deki Hayatı ve Faaliyetleri 148
1- Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'ndeki Memurluk Dönemi 148
2- Türkiye basınında Azerbaycan meseleleri 151
3- Azerbaycan Kültür Derneğindeki çalışmaları 153
4- Mirza Bala Mehmetzade Almanya yolunda 156
F. Almanya'daki Hayatı ve Faaliyetleri 159
1- Sovyetler Birliğini Öğrenme Enstitüsü'nde İlim Şurası Başkanlığı 159
2- Dergi Mecmuası 162
G. Türkiye'ye Son Gelişi-Ölümü 165
1- Türkiye, Azerbaycan bağımsızlık harekatı mücahitini son yolculuğa uğurlarken 171
2- Vaşington'daki anma töreni 179
3- Mirza Bala'nın portresi 183
H. Muhacerette Yazdığı Eserleri 186

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli toplumsal konulardaki görüşleri.....191
a- Azerbaycan Cumhuriyeti ve M. B. Mehmetzade.....191
b- Milli Kültür İnkılabı.....193
c- Din ve Komünizm.....197
d- Milletlerin uyanmasında destanların rolü.....199
e- Türk birliği ve Türkçülük hakkındaki görüşleri.....203
f- Edebiyat ve Komünizm.....206
g- Dostoyevsky ve Komünizm.....209
h- Tolstoy ve Komünizm.....212
ı- 31 Mart ve Bakü.....216
i- Azerbaycan Cumhuriyeti döneminde milliyetçilik ve demokrasi prensipleri.....218
j- Millet, milliyet ve milliyetçilik.....221
k- Azerbaycan basınının gelişmesindeki rolü.....224
l- İran ve Komünistlik.....227
m- Sovyet Azerbaycan'ında basın ve yayın.....230
n- Kadın Hakları konusunda görüşleri.....232
o- Çağdaş Sovyet toplumu üzerine tartışmalar.....235
ö- Doğu meseleleri.....239
p- Kafkasya ve Mirza Bala Mehmetzade.....242
r- Azerbaycan'da Ruslaştırma siyaseti hakkında.....245

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mirza Bala Mehmetzade'nin Türkiye'nin Meseleleri ile İlgili Görüşleri.....249
A- Türkiye Cumhuriyeti.....249
1- Kafkasya Federasyonu ve Türkiye'nin buradaki rolü.....251
2- Kafkasya İslam Ordusu.....256
3- Vecizelerle Atatürk.....260
4- Harf inkılabı.....262
5- 15 Eylül Zaferi ve Türkiye.....264

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bugünkü Azerbaycan Cumhuriyetinde Mirza Bala Mehmetzade.....267
A- Azerbaycan'ın yakın tarihindeki rolü.....267
1- Bugünkü Azerbaycan davasında M. B. Mehmetzade.....269

2- Azerbaycan muhaceretinin araştırılması
yolunda atılan ilk adımlar 270

ALTINCI BÖLÜM

Telgraflar, Mektuplar, Şiirler.....273

A- Mirza Bala Mehmetzade'nin vefatı ile ilgili başsağlığı telgrafları ve mektupları.....273

1-Telgarflar 273

2- Mektuplar.....276

B- Ölümü üzerine 282

C- Mirza Bala'ya karşı son ödev 292

SONUÇ.....297

Azerbaycan İstiklal Takvimi 305

Azerbaycan İstila Takvimi 309

18. yy'ın sonu 19.-20. yüzyıllarda Azerbaycan'da tarihi, siyasi, sosyal ve toplumsal gelişmelerin kronolojisi 315

Mirza Bala Mehmetzade'nin yayınlanmış makale ve eserlerinin bibliyografisi 337

Eserleri.....337

Makaleleri 337

Bibliyografya 359

Fotoğraflar 371

Dizin.....383